

Monitorowanie Edukacji Zdalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia

Autorzy raportu:

Joanna Rajchert, Instytut Psychologii

Mateusz Radzki, Instytut Filozofii i Socjologii

Jolanta Zozula, Instytut Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej

Barbara Pilipczuk, Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji

Katarzyna Nawrocka, Instytut Pedagogiki Specjalnej

Agnieszka Kwiatkowska-Zwolan, Instytut Edukacji Artystycznej

Joalnta Wiśniewska, Instytut Pedagogiki

Wrzesień, 2020

Wprowadzenie

W Akademii Pedagogiki Specjalnej od 11.03.2020 roku z powodu epidemii wirusa COVID zajęcia prowadzone są w sposób zdalny. Oznacza to, że prowadzący nie mają bezpośredniego kontaktu ze studentami i kontakt ten musi być realizowany w formie spotkań on-line – przez Internet, w czasie rzeczywistym (synchronicznie), albo także przy wykorzystaniu Internetu, ale w sposób asynchroniczny kiedy to prowadzący przekazuje materiały (audio, wideo, artykuły, skany książek i innych tekstów) wraz z zadaniami harmonogramem pracy studenta. Możliwa jest też mieszana forma prowadzenia zajęć zdalnych, w której oprócz spotkań z wykładowcą on-line, studenci otrzymują też od prowadzącego zadania i materiały. W związku z formą zajęć wszystkie egzaminy i zaliczenia także powinny odbywać się zdanie (zgodnie z zaleceniem Rektora). Wykładowcom pozostawiono swobodę wyboru sposobu prowadzenia zajęć online, wyboru narzędzi internetowych do spotkań on-line oraz sposobu egzaminowania lub zaliczania zajęć. Równocześnie rekomendowano używanie aplikacji Microsoft Teams do prowadzenia zajęć w formie synchronicznej, egzaminowania ustnego i przekazywania studentom materiałów. Natomiast aplikacja Microsoft Forms była zalecana do egzaminowania w przypadku zastosowania różnorodnych testów.

Informacje o tym jak zajęcia będą przebiegały w warunkach zdalnych powinny się znaleźć w sylabusach w systemie USOS ponieważ jest to jedyna oficjalna droga kontaktu ze studentem w sytuacji nauczania zdalnego. Zalecano, by w przypadku zajęć synchronicznych w sylabusie widniała informacja o programie używanym do prowadzenia spotkań, czasie odbywania zajęć oraz informacja o dostępie do zajęć w postaci nazwy, kodu lub linku. W przypadku zajęć prowadzonych asynchronicznie w sylabusie powinna widnieć informacja w jaki sposób student będzie otrzymywał materiały lub gdzie te materiały są zgromadzone (np. link do dysku OneDrive, adres mailowy, na który student pisze aby otrzymać materiały), informacja o zadaniach i harmonogramie ich wykonania oraz w jaki sposób zajęcia będą rozliczane.

Cel badania

Przeprowadzone analizy miały na celu określenie (1) w jaki sposób prowadzone są zajęcia w formie zdalnej (synchronicznie; asynchronicznie – materiały przekazywane mailowo, umieszczane na dysku; w trybie mieszanym) i (2) czy w systemie USOS, w sylabusach

przedmiotów znajdują się informacje mogące wskazać studentowi jaki jest sposób prowadzenia zajęć w warunkach zdalnych.

Metoda

Narzędzie i procedura badania

Badanie odbyło się w pierwszych dwóch tygodniach maja 2020 r., a więc w momencie, gdy nauczanie zdalne trwało już półtora miesiąca. Wyznaczone osoby w ramach Instytutów analizowały sylabusy pod kątem następujących parametrów:

1. Sposobu prowadzenia zajęć – synchroniczny vs. asynchroniczny
2. W sytuacji, gdy oceniono, że sposób prowadzenia zajęć jest synchroniczny, oceniano czy w sylabusie jest:
  - a. informacja o środowisku i czasie odbywania zajęć
  - b. informacja o dostępie do zajęć (np. link, kod)
3. W sytuacji, gdy oceniono, że sposób prowadzenia zajęć jest asynchroniczny, oceniano czy w sylabusie jest:
  - a. informacja, gdzie student znajdzie materiały? (np. linki, adresy)
  - b. informacja co student ma robić? (np. opis zadań, instrukcje)
  - c. informacja dotycząca ważnych terminów
  - d. informacja dotycząca sposobów zaliczenia.

Osoby oceniające brały pod uwagę każdy sylabus z semestru letniego 2020 oraz zajęć w II cyklu wpisując do tabeli imię i nazwisko prowadzącego, nazwę i kod zajęć oraz odpowiedzi na powyższe pytania w formie jest/nie ma.

Sposób analizy danych

W przypadku każdego Instytutu podano liczbę ocenianych sylabusów, liczbę osób prowadzących zajęcia (przypisanych do danego sylabusa), liczbę i odsetek zajęć realizowanych w trybie synchronicznym, liczbę i odsetek zajęć realizowanych w trybie asynchronicznym, liczbę i odsetek zajęć realizowanych w trybie mieszanym. Ponad to w ramach zajęć realizowanych w każdym z trybów podano liczbę sylabusów spełniających podane kryteria. Część zajęć była specyficzna, np. realizowana była jako warunek przez jednego studenta – sylabusy tych zajęć nie zostały uwzględnione w analizach.

Wyniki

Instytut Psychologii

W ramach Instytutu Psychologii oceniono 186 sylabusów. Autorami tychże było 47 pracowników lub doktorantów. W instytucie prowadzone były też zajęcia przez osoby spoza Instytutu w ramach zlecenia, są to jednak nieliczne przypadki i nie zostały w tym zestawianiu uwzględnione.

W przypadku 146 (78%) sylabusów stwierdzono, że zawierają one informację o środowisku i czasie odbywania zajęć w formie synchronicznej oraz podano informację o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu do zajęć (dotyczyło to 145 sylabusów, 77%).

W 124 sylabusach (66%) podano informację, gdzie student znajdzie materiały, w 131 sylabusach (70%) zamieszczono informację co student ma robić. W 126 sylabusach (67%) pojawiła się informacja o ważnych terminach, a w 127 sylabusach (68%) można było znaleźć informację o formie zaliczenia. Tylko w przypadku 4 sylabusów nie było informacji o wszystkich tych kwestiach, ale były to zajęcia dla 1 osoby (warunki, seminaria indywidualne).

Oszacowano następnie, ile zajęć mogło mieć formę wyłącznie synchroniczną zliczając odpowiedzi na pytanie 1 i 2. Zajęć takich było 51 (27%). Natomiast sylabusów, dla których zaznaczono wyłącznie odpowiedzi dotyczące zajęć asynchronicznych było 31 (16%). Większość (104 sylabusy, 56%) zajęć w Instytucie Psychologii prowadzona więc była metodami mieszanymi, w ramach których odbywano spotkania on-line ze studentami w czasie rzeczywistym, ale także przekazywano materiały, wyznaczano zadania. Te spotkania w czasie rzeczywistym nie musiały się wówczas odbywać regularnie co tydzień i mogły mieć różny przebieg.

Podsumowując w przypadku niemalże wszystkich sylabusów (98%) odnaleziono informacje umożliwiające studentom na realizację zajęć. Te, w których tego nie było dotyczyły zajęć indywidualnych. W przypadku tych ostatnich zajęcia w rzeczywistości nie odbywają się indywidualnie, ale z grupą, która w danym roku realizuje przedmiot więc informacje o przedmiocie powinny być w sylabusie dla grupy, co zawsze miało miejsce. W przypadku zajęć indywidualnych uzyskaliśmy komentarze od osób prowadzących dotyczące kontaktów indywidualnych ze studentami i ustalenia sposobów pracy pomimo braku odpowiednich zapisów w sylabusie. Można więc stwierdzić, że każdy student, który potrzebowałby informacji

na temat sposobu realizacji zajęć w trybie zdalnym znalazłby taką informację w sylabusach USOS.

Instytut Filozofii i Socjologii

W ramach Instytutu Filozofii i Socjologii oceniono 103 sylabusy, których autorami było 28 pracowników lub doktorantów.

41 sylabusów (39%) zawierało informacje o środowisku i czasie odbywania zajęć w formie synchronicznej i jedynie 36 sylabusów (34%) zawierało informację o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu do zajęć.

Z drugiej strony w większości sylabusów (53 sylabusy, 51%) podano informacje, gdzie student znajdzie materiały. Ponadto w 58 sylabusach (56%) zamieszczono informacje, co student ma robić. W 45 sylabusach (43%) pojawiła się informacja dotycząca ważnych terminów, a w 58 sylabusach (56%) można było znaleźć informację o formie zaliczenia.

W przypadku 22 sylabusów (21%) stwierdzono, że nie zawierają one informacji umożliwiającej studentom realizację zajęć. Jednak znaczna część takich sylabusów dotyczyła zajęć prowadzonych w trybie indywidualnym (9 sylabusów, 8%) lub zajęć zaliczanych warunkowo (7 sylabusów, 6%). Tylko 5 sylabusów (4%) z nieustalonych przyczyn nie zawierało informacji o wszystkich badanych kwestiach, natomiast 1 sylabus, w którym brakowało informacji o wszystkich badanych kwestiach, dotyczył zajęć uzupełniających różnicę programową.

Oszacowano następnie, ile zajęć w Instytucie Filozofii i Socjologii mogło mieć formę czysto synchroniczną, zliczając odpowiedzi wyłącznie na pytanie 1 i 2. Okazuje się, że zajęć takich było jedynie 21 (20%). Natomiast sylabusów, dla których zaznaczono wyłącznie odpowiedzi dotyczące zajęć asynchronicznych, było aż 39 (37%). Zajęć prowadzonych w Instytucie Filozofii i Socjologii metodami mieszanymi, w ramach których odbywano spotkania on-line ze studentami w czasie rzeczywistym, ale także przekazywano materiały, wyznaczano zadania, było jedynie 21 (20%) (a więc tyle samo, co zajęć prowadzonych wyłącznie synchronicznie).

Badając sylabusy zajęć prowadzonych wyłącznie synchronicznie, obliczono, że we wszystkich (100%) zawarte były informacje o środowisku i czasie odbywania zajęć, a 15 z tych sylabusów (71%) zawierało informację o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu do zajęć.

Badając sylabusy zajęć prowadzonych metodą mieszaną, stwierdzono, że niemal wszystkie z nich (20 sylabusów, 95%) zawierały informacje o środowisku i czasie odbywania zajęć. Ponadto wszystkie (100%) zawierały informacje o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu dostępu do zajęć. W większości sylabusów tego rodzaju – w 19 sylabusach (90%) – podano informacje, gdzie student znajdzie materiały i w takiej samej liczbie sylabusów do zajęć prowadzonych metodą mieszaną zamieszczono informacje, co student ma robić. W niemal wszystkich sylabusach badanego rodzaju – w 20 sylabusach (95%) – zamieszczono informację dotyczącą ważnych terminów; w takiej samej liczbie sylabusów badanego rodzaju można było znaleźć informację o formie zaliczenia.

Badając sylabusy zajęć prowadzonych asynchronicznie, obliczono, że w 34 z nich (87%) zamieszczono informacje, gdzie student znajdzie materiały, a wszystkie z tych sylabusów (100%) zawierały informacje, co student ma robić. Jednak informacje dotyczące ważnych terminów zamieszczono jedynie w 25 sylabusach (64%). Z drugiej strony w niemal wszystkich sylabusach badanego rodzaju – w 38 sylabusach (97%) – można było znaleźć informację o formie zaliczenia.

Instytut Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej

W Instytucie Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej sprawdzono 68 sylabusów opracowanych do przedmiotów prowadzonych przez 18 nauczycieli akademickich.

50 (73,5%) przeanalizowanych sylabusów zawierało informacje o środowisku i czasie odbywania zajęć synchronicznie.

Informację o dostępie do zajęć realizowanych w czasie rzeczywistym (np. link, kod) zawarto w 49 (72%) poddanych analizie sylabusów.

Informacja o tym, gdzie student znajdzie materiały do zajęć znalazła się w 52 (76,5%) sylabusach. Nie było jej jedynie w 3 sylabusach.

Wiadomość o tym, co student ma robić (np. opis zadań, instrukcja) zawarta była w 54 (79,4%) sylabusach. Informacji w tym zakresie brakowało wyłącznie w 1 sylabusie.

Informacja o ważnych terminach dotyczących realizowanych zajęć została studentom przekazana w 51 (75%) przeanalizowanych sylabusów. Nie podano jej natomiast w 4 sylabusach.

Za pośrednictwem 50 (73,5%) sylabusów do przedmiotów studenci zostali powiadomieni o sposobie zaliczenia przedmiotu. Informacji w tym zakresie brakowało w 5 sylabusach. Jednakże w jednym z tych przypadków zaznaczono, że brak informacji o ważnych terminach i sposobie zaliczenia przedmiotu w sylabusie wynikał z tego, iż studenci zostali o tym poinformowani jeszcze podczas zajęć kontaktowych w uczelni.

Na podstawie informacji zawartych w sylabusach przedmiotów można oszacować, że w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej 14 (20,6 %) przedmiotów było prowadzonych w formie synchronicznej, 16 (23,5 %) - formie asynchronicznej, natomiast najwięcej – 36 (52,9 %) – w formie mieszanej. W sylabusach dwóch przedmiotów brakowało informacji o formie prowadzenia zajęć podczas edukacji zdalnej. Zatem ponad połowa nauczycieli akademickich Instytutu Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej zdecydowała się realizować zajęcia podczas edukacji zdalnej z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi i form komunikacji na odległość. Wybierając mieszaną formę prowadzenia przedmiotu nauczyciele kontaktowali się ze studentami zarówno w czasie rzeczywistym, jak też przy wykorzystaniu poczty USOS, maili czy telefonu. Dobór metody realizacji zajęć mógł być podyktowany ich specyfiką lub formą (wykład, ćwiczenia, warsztaty).

Podsumowując wyniki analizy sylabusów przedmiotów realizowanych w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej wypada stwierdzić, że 97% sylabusów zawierało informacje o sposobie prowadzenia zajęć podczas edukacji zdalnej. Braki w tym zakresie dotyczyły jedynie dwóch sylabusów. Z sylabusa przedmiotu studenci mogli dowiedzieć się w jakiej formie są realizowane zajęcia, gdzie znajdują materiały, jakie są ważne daty podczas realizacji przedmiotu oraz jaką formę będzie miało zaliczenie. Wydaje się więc, że studentom zostały przekazane wszystkie najistotniejsze informacje dotyczące realizacji zajęć w formie zdalnej.

Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji

W ramach Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji oceniono 118 sylabusów. Ich autorami było 37 pracowników lub doktorantów.

W przypadku 48 (41%) sylabusów stwierdzono, że zawierają one informację o środowisku i czasie odbywania zajęć w formie synchronicznej oraz podano informację o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu do zajęć.

W 85 sylabusach (72%) podano informację, gdzie student znajdzie materiały, w 87 sylabusach (74%) zamieszczono informację co student ma robić. W 85 sylabusach (72%) pojawiła się

informacja o ważnych terminach, a w 88 sylabusach (75%) można było znaleźć informację o formie zaliczenia. Odnotowano 2 przypadki, w którym nie było informacji na temat omawianych kwestii (w uwagach zanotowano, że sprawa jest wyjaśniana).

Oszacowano następnie ile zajęć mogło mieć formę wyłącznie synchroniczną zliczając odpowiedzi wyłącznie na pytanie 1 i 2. Zajęć takich było 27 (23%). Natomiast sylabusów, dla który zaznaczono wyłącznie odpowiedzi dotyczące zajęć asynchronicznych było 63 (53%). 26 sylabusów (22%) zajęć w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji prowadzono metodami mieszanymi, w ramach których odbywano spotkania on-line ze studentami w czasie rzeczywistym, ale także przekazywano materiały, wyznaczano zadania. Te spotkania w czasie rzeczywistym nie musiały się wówczas odbywać regularnie co tydzień i mogły mieć różny przebieg.

Podsumowując w przypadku niemalże wszystkich sylabusów (98%) odnaleziono informacje umożliwiające studentom realizację zajęć.

Można więc stwierdzić, że każdy student, który potrzebowałby informacji na temat sposobu realizacji zajęć w trybie zdalnym znalazłby taką informację w sylabusach USOS.

Instytut Pedagogiki

W ramach Instytutu Pedagogiki Ogólnej oceniono 338 sylabusów. Autorami tychże było 84 pracowników lub doktorantów. W instytucie prowadzone są też zajęcia przez osoby zewnętrzne w ramach zlecenia, są to jednak nieliczne przypadki i nie zostały w tym zestawieniu uwzględnione.

W przypadku 109 (32%) sylabusów stwierdzono, że zawierają one informację o środowisku i czasie odbywania zajęć w formie synchronicznej oraz podano informację o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu do zajęć (dotyczyło to 90 sylabusów, 27%).

W 212 sylabusach (63%) podano informację, gdzie student znajdzie materiały, w 182 sylabusach (54%) zamieszczono informację co student ma robić. W 180 sylabusach (53%) pojawiła się informacja o ważnych terminach, a w 169 sylabusach (50%) można było znaleźć informację o formie zaliczenia. Tylko w przypadku 18 sylabusów (5%) nie było informacji o wszystkich tych kwestiach. 17 (5%) sylabusów dotyczyło nauczania indywidualnego (seminaria, warunki).

Oszacowano następnie ile zajęć mogło mieć formę wyłącznie synchroniczną zliczając odpowiedzi wyłącznie na pytanie 1 i 2. Zajęć takich było 44 (13%). Natomiast sylabusów, dla

który zaznaczono wyłącznie odpowiedzi dotyczące zajęć asynchronicznych było 204 (60%). 78 sylabusów (23%) zajęć w Instytucie Pedagogiki Ogólnej prowadzona więc była metodami mieszanymi, w ramach których odbywano spotkania on-line ze studentami w czasie rzeczywistym, ale także przekazywano materiały, wyznaczano zadania. Te spotkania w czasie rzeczywistym nie musiały się wówczas odbywać regularnie co tydzień i mogły mieć różny przebieg.

Podsumowując: w przypadku niemalże wszystkich sylabusów (95%) odnaleziono informacje umożliwiające studentom na realizację zajęć. Te, w których tego nie było dotyczyły zajęć indywidualnych. W przypadku tych ostatnich zajęcia w rzeczywistości nie odbywają się indywidualnie, ale z grupą, która w danym roku realizuje przedmiot więc informacje o przedmiocie powinny być w sylabusie dla grupy, co zawsze miało miejsce. W przypadku zajęć indywidualnych uzyskaliśmy komentarze od osób prowadzących dotyczące kontaktów indywidualnych ze studentami i ustalenia sposobów pracy pomimo braku odpowiednich zapisów w sylabusie. Można więc stwierdzić, że każdy student, który potrzebowałby informacji na temat sposobu realizacji zajęć w trybie zdalnym znalazłby taką informację w sylabusach USOS.

Instytut Pedagogiki Specjalnej

W Instytucie Pedagogiki Specjalnej oceniono 355 sylabusów, ich autorami było 61 pracowników. W Instytucie zajęcia realizują również pracownicy Akademii pracujący w innych jednostkach organizacyjnych oraz pracownicy na zlecenie- ich przedmioty zostały uwzględnione, ponieważ pieczę nad prawidłową realizacją zajęć sprawują pracownicy zakładu lub katedry wchodzących w skład Instytutu.

Analizę sylabusów rozpoczęto od określenia sposobu prowadzenia zajęć podczas nauczania zdalnego. Z danych wynika, że 145 (41%) zajęć prowadzono w sposób synchroniczny, 48 (14%) w sposób mieszany, a 162 (45%) w sposób asynchroniczny. Sześć przedmiotów zakończyło się przed rozpoczęciem zdalnego nauczania, a dwa zostały przeniesione na kolejny rok akademicki, nie wzięto ich pod uwagę w analizie.

Następnie przeprowadzono analizę dotyczącą umieszczenia istotnych informacji dla uczestników zajęć. Wszystkie zajęcia, które były prowadzone w sposób synchroniczny posiadały precyzyjnie określone środowisko i czas odbywania zajęć, jak również informację

o dostępie do materiałów w postaci kodu lub linku. Analizując informacje zawarte w sylabusach przedmiotów prowadzonych w sposób asynchroniczny oraz mieszany można stwierdzić, że wszystkie sylabusy zawierają informacje, gdzie student może znaleźć materiały do zajęć, posiadały instrukcje do wykonywanych zadań. Wskazano również sposób zaliczenia oraz ważne terminy dotyczące zaliczenia i rozliczania się z innych zadań podczas zaliczenia przedmiotu.

Podsumowując, można stwierdzić, iż informacje zawarte w sylabusach były kompleksowo określone i opisane.

Instytut Edukacji Artystycznej

W ramach Instytutu Edukacji Artystycznej oceniono 71 sylabusów. Ich autorami było 18 pracowników. W Instytucie w analizowanym okresie odbywały się również zajęcia, prowadzone przez osoby zewnętrzne, w ramach umowy zlecenia (5 sylabusów, których autorami było 5 osób zatrudnionych na godziny zleczone). Sylabusy tych przedmiotów nie zostały uwzględnione w tym zestawieniu.

Informację o środowisku i czasie odbywania zajęć w formie synchronicznej stwierdzono w przypadku 69 (97%) sylabusów. 57 sylabusów (83%) zawierało informację o dostępie do zajęć w formie linku lub kodu do zajęć.

W przypadku 50 sylabusów (70%) podano informacje: gdzie student znajdzie materiały, co student ma robić. 50 sylabusów (70%) zawierało informację o ważnych terminach, a w 52 sylabusach (73%) można było znaleźć informację o formie zaliczenia. Tylko w przypadku 2 sylabusów nie było informacji o wszystkich tych kwestiach. Sylabusy te dotyczyły zajęć indywidualnych, gdzie prowadzący był w stałym kontakcie z poszczególnymi uczestnikami zajęć.

Oszacowano następnie ile zajęć mogło mieć formę wyłącznie synchroniczną zliczając odpowiedzi wyłącznie na pytanie 1 i 2. Zajęć takich było 17 (24%). Natomiast sylabusów, dla który zaznaczono wyłącznie odpowiedzi dotyczące zajęć asynchronicznych było 12 (17%). Większość zajęć w Instytucie Edukacji Artystycznej – 42 sylabusy (59%), prowadzona była metodami mieszanymi, w ramach których odbywały spotkania on-line ze studentami w czasie rzeczywistym oraz przekazywano materiały, wyznaczano zadania. Te spotkania w czasie rzeczywistym nie musiały się odbywać regularnie, co tydzień i mogły mieć różny przebieg.

Podsumowując, w przypadku niemalże wszystkich sylabusów (97%) odnaleziono informacje, umożliwiające studentom realizację zajęć. W odniesieniu do zajęć indywidualnych, prowadzący, pomimo braku odpowiednich zapisów w sylabusie, byli w stałym kontakcie ze studentami oraz poinformowali uczestników o sposobach pracy. Można stwierdzić, że większość studentów, która potrzebowała informacji na temat sposobu realizacji zajęć w trybie zdalnym, odnalazła ją w sylabusach USOS.

Podsumowanie

W ramach monitorowania edukacji zdalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej ocenie poddano w sumie 1148 sylabusów. Sylabusy oceniano pod kątem zawartych w nich informacji o formie zdalnej realizacji zajęć. Przede wszystkim koncentrowano się na ustaleniu czy w sylabusach zamieszczono informację o środowisku i czasie odbywania się zajęć, czy podano link źródłowy (dostępowy), a także czy student miał możliwość dostępu do materiałów edukacyjnych, jaki jest harmonogram zajęć, czy i jakie student ma zadania i na kiedy ma je wykonać.

W Tabeli 1 przedstawiono zbiorczo odpowiedzi na powyższe pytania.

Tabela 1.

Odsetek odpowiedzi „tak” na pytania ankiety przedstawione dla Instytutów.

Pytanie	Psychologii	Socjologii i Filozofii	Pracy Socjalnej	Wspomagania Rozwoju	Pedagogiki	Pedagogiki specjalnej	Edukacji Artystyczn
Czas i środowisko	78	39	73	41	32	55	97
link	77	43	72	41	27	55	83
materiały	66	51	76	72	63	59	70
zadania	70	56	79	74	54	59	70
terminy	67	43	75	72	53	59	70
zaliczenie	68	56	73	75	50	59	73
Synchro.	27	20	20	23	13	41	24
Asynchro.	31	37	23	53	60	45	17
Mieszane	56	20	53	22	23	14	59

Z analiz przeprowadzonych dla Instytutów wynika, że w znakomitej większości sylabusów znajdowały się informacje pozwalające studentom na realizację zajęć w formie zdalnej. Brak jakichkolwiek informacji dotyczył zwykle kilku sylabusów w ramach Instytutów.

Raport pozwala ocenić także proporcję zajęć prowadzonych metodą synchroniczną, asynchroniczną i mieszaną. Najwięcej zajęć metodą synchroniczną prowadzono w Instytucie Pedagogiki Specjalnej, było to ponad 40% zajęć, a w następnej kolejności w Instytucie Psychologii (27%). Najrzadziej tego typu forma prowadzenia zajęć była stosowana w Instytucie Pedagogiki (13%). Zajęcia prowadzone metodą mieszaną, a więc przewidującą kontakt on-line ze studentami, ale także udostępnianie materiałów, wyznaczanie zadań, przesyłanie prac itp. były najczęściej spotykaną formą zajęć w Instytucie Edukacji Artystycznej (59%), Instytucie Psychologii (było to 56% zajęć) i Instytucie Profilaktyki i Pracy Socjalnej (53%). W Instytucie Pedagogiki ogólnej oraz Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji prowadzono zaś zajęcia przede wszystkim asynchronicznie (60-53% zajęć).

Rekomendacje

Przed wszystkim zalecenia dotyczyć mogą większego nacisku na bezpośredni kontakt prowadzących ze studentami za pośrednictwem metod synchronicznych (przede wszystkim MS Teams). Pozawala to na kontakt najbardziej zbliżony do tego, jaki student ma z prowadzącym w trakcie zajęć stacjonarnych. Kontakt taki umożliwia dyskusję, zadanie pytań, wyjaśnienie trudniejszych kwestii studentom, ale też umożliwia prowadzącym zajęcia lepszą organizację pracy na zajęciach i motywowanie studentów poprzez regularne monitorowanie ich pracy i postępów. Nie bez znaczenia jest też rutyna spotkań, konieczność zalogowania się studenta o określonej porze, co może być szczególnie istotne dla osób gorzej radzących sobie z organizacją swojej pracy w trybie zdalnym.

Warto także dodać, że zajęcia on-line prowadzone w czasie synchronicznym dają też możliwość do interakcji studentów w grupie – a więc pozwalają realizować takie efekty uczenia jak zdobywanie umiejętności pracy w grupie czy dyskusji.

Na uwagę zasługują także metody mieszane, które warto wykorzystywać przede wszystkim wówczas, gdy zajęcia mają formę ćwiczeniową. Studenci wykonują wtedy zadania powierzane przez prowadzącego lub czytają udostępnione materiały, ale mają także możliwość, tak jak na zajęciach stacjonarnych, dyskusowania z prowadzącym i innymi uczestnikami zajęć.

Tylko w nielicznych sytuacjach rekomendować można prowadzenie zajęć w sposób asynchroniczny. Synchroniczny kontakt z prowadzącym (oraz innymi studentami), bez opóźnienia czasowego wiążącego się ze stosowaniem form asynchronicznych (mail, komunikatory) powinien być rekomendowany jako najbardziej zbliżony do tego jaki student utrzymuje z wykładowcą w trakcie pracy stacjonarnej i przez to jako najbardziej efektywny.

Biorąc pod uwagę stan na maj 2020 w Instytutach zajęcia w formie asynchronicznej stanowiły od 17 do 60% zajęć. Liczbę zajęć prowadzonych w formie asynchronicznej powinien ograniczyć przede wszystkim Instytut Pedagogiki, Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji oraz Instytut Pedagogiki Specjalnej. Pozostałe Instytuty także powinny zadbać o to by zajęć w ten sposób prowadzonych było jak najmniej, pomimo że w sylabusach umieszczano informacje o tym, gdzie znajdują się materiały czy jakie zadania i na kiedy studenci mają wykonać.